

114053

BUCSUVÉTELI

NEMZETI SZINHÁZI

ZSEBKÖNYV

1867-dik ÉVRE.

202

BCU Cluj / Central University Library Cluj

KIADTÁK:

JAKAB ISTVÁN

ÉS

NAGY GYÖRGY,

A KOLOZSVÁRI DALSZINTÁRSULAT SUGÓI.

KOLOZSVÁRTT,

AZ EV. REF. FÓTANODA BETŰIVEL.

E Z E R É V.

Legenda JÓKAI MÓRTÓL.

Szavalta az irói segélyegylet hangversenyén Jókainé.
Ápril. 22-én 1867.

Két évtized : — s betölt az ezredév :
Magyar nép életének ezrede.
Mondjuk : tiz százados tündéri álom ;
Valóban átélt hosszú szent rege !

E föld egy színes szappanbuborék ,
Története — bolygó színváltozás ;
A mint egy szín a mászt felváltja , az
Nép-eltűnés s új országtámadás.

BCU Cluj S e hab tűnő színváltozásait

Két szellemórájás nézi két felől :
Egyik teremt , éltet , megtart , szeret ; —
Másik rombol , tagad , pusztít gyűlöl .

Az Isten és az ördög. — Mély gyönyörrel
Szól Isten : „nézd ! e színes kis tekét
Lakják népmilliók. És mind e nép
Kéblében hordja élő Istenét !

Hazát teremt s azért meghalni tud ;
Erényt jutalmaz , bünt megbünteti ;
Tudást keres , s teremtés titkáig
Mélyíti le merész tekintetit ;

Csodákat alkot ; a világerőt
Szolgálni készti , emléket szerez ,
S hitével harcra hívja a halált ;
Sirját túléli , — s Isten része lesz .”

Felel rá ördög: „mindez ön műved: —
Teremtéd, — s tetszik őt megtartanod; —
S mig azt hiszed, hogy *lelked* adtad át
E fajnak, csupán *védárnyad* van ott.

Egy nemzetet megvéd a sokaság,
Mást védi tenger, bérczek, sivatag;
Egyik *szolgálni* tud, *urkodni* más,
És mindazért, hogy *megmaradjanak*.

De adj egy népet, mit nem véd *rokon*,
Tedd helyre, hol nem védi *önkarod*:
Sem tengerár, sem szirtek képiben;
Csupán az ősi lélekakarát.

És adj e népnek vaskemény szívet,
S e szívben szikrát, szikrázó tüzet:
Nemes tüzet, hogy *zsarnok ne legyen*,
S vas-szívet, mely *zárnokot nem türend*.

És akkor, hogy próbára tegyem én,
Egy ezredévre én kezembe add:
— Egy percz az néked — és e percz alatt
E nép *elmulik* s téged *megtagad!*“

Szólt Isten: „itt a nép, próbáld meg őt!“
S kihozta bölcsőjéből a *magyart*,
És átadá, legyen próbálva itt,
Mig ezredév: — öröklét percze tart. —

Vad, napba-néző nép volt az; — merész
Önvérét vesztegetni untalan;
Kinek *Istent* az ég, *hazát a föld*
Még nem adott: *hitetlen, hontalan*.

Mint égő meteor, lángolva jött,
Országot gyújtó kedvtelésiben: —

Az Isten *rálehell*, mondá: „*szeress!*“
S az égő lángból lett a *honszerelm*.

Vad, szörnyü indulat, ha féke nincs;
Közel, távol szomszédnak rettegés;
Szigetté lesz a hon, maga körül
Árasztva a kifolyt *vér tengerét*.

És e tenger *előnti!* — Nevetett
A daemon a veszélynek gyönyörén:
„Elmulik e nép önmagában is,
És össze őt még nem is én törém!“

De Isten *rálehell* és monda szót:
„*Ismery meg engem!*“ és a büszke láng
Égetni megszűnt, lett belőle *fény*:
A *hitnek* fényét árasztó világ!

S két századon át küzde *fényéért*,
Mit ronta mindig daemon balkeze;
Folyt vér, a szél minden irányiból
Az uj nép ellen uj vész érkeze. —

Nem veszté el. — Küzdésből lett a hir;
Vércsepptől zöldebb fű a sirokon;
Veszélyből áldás, és közétörő
Ellen fájából lett új hű *rokon*.

Haragba jött a daemon, s bős dühvel
Hő vérbe mártott szörnyü ujjait
Végig söpré e nép történetén:
„Isten szeme őt ne találja itt!“

Hozott népirtó csordát ellene,
Árt önte rá ki *vérből*, és ez árt
Száraztani fölgyujtá városit,
S oltásra hozta *könyek záporát*.

Egyetlen jajkiáltás, egy halál!
 Egy nemzet hangja, mely kiirtatik!
 Nem hallik az föl csendes éjjelen
 A mérhetetlen égmagaslatig?

Felhallik. — Isten szóla: „*élj tovább!*“
 S az eltiport nép újra felvirult,
 Helyét betölté népek harciban,
 S a hír beszélt nehéz csatáirul.

Szabad lett és dicső. — E nép szive
Egy dobbanás volt, hogy ha *érezett*,
 És hogy ha *tenni* kellett, az egész
 Tudott emelni *egyetlen* kezét.

A gyűlölés sötét nemtője szólt:
 „E fajt nem fogja *másnak* fegyvere,
 Támadjon ön *keblében* a viszály
 S tulajdon villongása verje le!”

Testvér a testvért, a jobb kéz a balt
 Támadja meg! Imádja *ellenét!*
 Hadd ostromolja egymás templomát,
 S Istent csufolva hulljon szét e nép!”

S az átok méregmagva megfogant.
 Harczott a nemzet önfiaival;
 Hol mind a két fél *vesztes* egyaránt,
 S a győzelmesnek *gyász a diadal.*

Még ez sem törte őt le; — vére folyt,
 De hire nőtt; s ha tűzbe hányaték,
 Ott is tanubizonyságot teve:
 Hogy *nemes ércz*, mely tűzben meg *nem ég.*

Sátán irigyen bánta rossz művét:
 „E szikla nép kifog *minden halálon*;

Más nemtő lássa hát kimulni őt:
Pusztítsa el a *lassu kába álom*,

Ugy muljon el, mint sir márványiról
Avult irás *lassankint* elenyész,
Idők mohája, rozsdá törli el,
Nem bántja tűz, vas, — csupán a *penész*."

S jött a hizelgő *lassu kábulat*,
Mely a magyar szívét elringatá;
Feledni tudta *multját*; szenderén
Magát önellenének álmodá.

S mélyen szunyadva elhagyá magát,
Fogyott, megolvadt, *mássá* alakult;
Nem látta meg nagy őseit, kik ott
Körüle lengtek gyászos árnyakul.

Feledte *nyelvét*, *és szokásait*,
Gúnyt üze abból, a *mért apja meghalt*.
Oltárán más Istennek áldozott;
S tor-asztalnak vevé a ravatalt.

Nevette azt, mért anynyi szív szakadt,
Elesküvé *hazája szent nevét*!
— Ur Isten! bűnül fel ne ródd neki:
Hiszen *csak álmodott*, mig ezt tevé!

Isten szemébe köny gyült, látva őt.
Öngyilkosoknál veszve a *malaszt*;
Ki életéről *önmaga* lemond,
Többé az ég sem szabadítja azt.

S Isten szeméből földre hullt a köny,
S *Isten könyéből költő* támadott,
S a költő fájó éneklésre
Fölébredett az alvó tetszhalott.

S széttörte rárakott bilincseit ;
 Körültekinte , és lelkébe tért ;
 Magasan járt a nap : — fizetni kell
Egy átaludt századnak bílnéért !

S e népet látta Isten küzdeni ,
 Sietni elmulasztott év után ,
 Előhaladt nagy nemzetek között
 Versenybe szállni nagy szellemtusán.

A halhatatlanság csarnokába visz
 E földszinéről nem egy *angyal-ut* : —
 E nép egyenlő hévvel bírta meg
 A *kardot, lantot, ásót és gyalut.*

És győze *minddel!* — S akkor összetépték.
 Nem egy , de minden ördög törte le.
 És aztán eltemették , mélyen is ,
 Kardját , lantját , elhantolák vele.

Oh ezredévnék végső százada !
Anyánknak néztünk s *mostohánk* levél !
 Hittünk : aranykor *kezdő lapja* léssz ;
 S te azt mondád : „az utolsó levél !“

De hogyha Isten elfordítá is
 Arczát , utána törtek sóhajink ;
 S ha „Ö“ nem szállt közénk , fölmentenek
 Hozzá *követekül* mártyrjaink.

És látta Isten , hogy e hon fia
 A tulvilágon is hazát szeret ,
 S e hónnak itt , melyen hamvát hagyá ,
 Még *ottan* is könyörg *uj életet.*

Hogy nincsen nyugta még a sirban sem :
 Hogy csörren kardja , pendül lantja ott ;

Hogy siró nemzetének népivel
Együtt sir *ezer millió halott!*

S még egyszer szólt az Ur: „*föltámadás!*“
S a szellem újra élő arcot ölt.
Két évtized még, és az ezredév,
Kisértetek nehéz harcza, betölt.

A *végso két legsúlyosb* évtized,
Mely minden titkát megpróbálja majd,
Hogyan *teremtse újra*, vagy hogyan
Temesse el örökre a magyart?

E hon felett egy *végso nagy csatát*
Egy *Isten* és egy *daemon* küzdenek:
Magyar nemzet! *melyik részére állj?*
Határozd el magad, és ne remegj!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Haza és Szabadság...

Haza és szabadság, ez a két szó, melyet
Először tanuljon dajkától a gyermek;
És ha a csatában a halál eléri,
Utószor e két szót mondja ki a férfi!

Hazaszeretet.

Szent hazaszeretet, miben mártsam tollam?
Hogy dicső képedet híven lerajzoljam,
Oly híven, oly szépen,
Hogy megbúvöld, ki rád szemét fogja vetni,
Hogy örök tanyára tégy szert valamenyi
Magyar kebelében.

Petőfi.

A
**KOLOZSVÁRI ORSZÁGOS NEMZETI SZINHÁZI
 V Á L A S Z T M Á N Y .**

Elnök: Hidvégi gr. MIKÓ IMRE.

T a g o k :

Gr. Mikés János. B. Huszár Károly. Groisz Gusztáv. Gr. Lázár Miklós.		Nagy Elek. Páll Sándor. Wendler Frigyes. Gr. Eszterházy Kálmán.
---	--	--

Titkár: Sándor József.

Pénztárnok: Filep Sámuel.

Ügyvéd: Groisz Nándor.

NÉVJEGYZÉKE

a kolozsvári országos nemzeti színházi választmány
 pártolása és **Fehérvári Antal** igazgatása alatti
 dráma- és dalmű-társaságnak.

Igazgató: **Fehérvári Antal.**

Ügyvivő és ellenőr: Kovács József.

Rendezők: { Fehérvári Antal.
 Szigethi Imre.
 Philippovich István, operai.

Karnagy: Gócs Ede.

Kartanító: Langer Victor.

Pénztárnok: Toth József.

Pénztárnoknő: Jakab Istvánné.

Ügyelők: { Albisi László.
 Barkó Lajos.

Színházi orvos: Salamon József.

FÉRFIAK:

- Albisi László.
 *Balla Béla.
 Barkó Lajos.
 Barkó Károly.
 Baróthi Gábor.
 Beczkói János (*festő*).
 *Bercsényi Béla.
 *Bokodi Antal.
 *Dráguss Károly.
 Fehérvári Antal (*igazgató*).
 Fekete Ignác.
 Gazdag Ambrus.
 Gócs Ede (*karnagy*).
 Hevesi János.
 Jakab István (*sugó*).
 Kantai József.
 Kápolnai János.
 Kovács József.

- Köröksi Lajos.
 *Langer Viktor (*karmester*).
 Leövei József.
 Nagy György (*sugó*).
 Odry Lehel.
 *Philippovich István.
 Prielle Péter.
 Szép József.
 Szigethi Gábor.
 Szigethi Imre.
 Szentkúti Mihály.
 Szombati Vilmos.
 Timár János.
 Török Károly.
 Ujházi Ede.
 Ürményi Lajos.
 *Vasvári Kovács József.
 Zádor Zoltán.

NŐK:

- Albisiné — Károlina.
 Albisi Anna.
 Barkóné — Eszter:
 *Bercsényiné — Emes.
 Beczkóné — Paulina.
 *Bokodiné — Janka.
 Dániel Tinka.
 *Drágussné — Luiza.
 Erdélyi Ottilia.
 Fehérváryné — Anna.
 *Fikker Emma.
 Fóti Erzsébet.
 *Fürediné — Emma.
 Gerecsné — Liszka.
 *Gildai Ernesztina.
 *Gombos Zsuzsanna.

- Kantai Teréz.
 *Kecskésné — Mária.
 Kovácsné — Albertina.
 Kovácsics Liszka.
 *Leövei Victoria (*tánczosnő*).
 Miskovics Irma.
 Nagyné — Ida.
 *Pifkó Lina.
 Rótt Erzsébet (*tánczosnő*).
 Szentkúti Lilla.
 Szépné — Mátray Laura.
 *Széphegyi Teréz.
 Ürményiné — Julia.
 Vári Emma (*tánczosnő*).
 Weisz Johanna.

* Szerződésük kitélvén eltávoztak.

Gyermekszerepekre :

Kovács Ella.

Nagy Rózsa.

Ruhatárnok: Varga János 2 segéddel.*Zenészek:* Az itt állomásozó cs. kir. b. Alleman nevet viselő ezredből 24 egyén.*Szerepkihordó:* Szabó Domokos.*Színlephordó és kellékes:* id. Grau Frigyes 3 segéddel.*Gép- és színmester:* Pecht József (*meghalt*).*Páholynyitó:* Pecht Luiza.*Alsó diszitők:* { Kovács József.
Szilasi Bálint.*Felsődiszitők:* { Bencze József.
Kecskeméti Elek.*Segédek:* { Szebeni Miklós.
Szász Ferencz.
Miháli István.*Fodrász:* Nedoroszték János.*Világítást hasznobérlő:* Kalinka Vincze.*Világítók:* { Körözi András.
Zágoni György.

Előadások rendje 1867-ben.

Január.

- 1-jén Mátyás diák. Er. népsz. dalokkal 3 felv.
3-kán Benoiton család. Vigj. 5 felv.
4-kén Linda. Daljáték 3 felv.
5-kén Csapodár. Vigj. 3 felv.
6-kán Nagypó. Er. népsz. dalokkal 3 felv.
7-kén Nőuralom. Er. vigj. 3 felv.
8-kán Bársonyczipő. Szinj. 4 felv. Kecskésné jutalmára.
9-kén Benoiton család. Vigj. 5 felv.
10-kén Borgia Lucretia. Daljáték 3 felv.
11-kén { Egy szó a ministerhez. Vigj. 1 felv.
Operai részek. Giovanni Mitrovich mint vendég.
12-kén Fehérek. Dráma 5 felv. Feleki Miklós 1-ső vendég ját
13-kán Gritti. Er. dráma 5 felv. Feleki M. 2-ik fellépte.
14-kén { Fipsz, női szabó. Vigj. 1 felv. Library Cluj
Dajka. Operette 1 felv.
15-kén Lucia. Daljáték 3 felv. Giovanni M. mint vendég.
16-kán Gróf Essex. Dráma 5 felv. Feleki M. 3-dik fellépte.
17-kén Falura kell mennie. Vigj. 3 felv. Feleki M. 4-ik fell.
18-kán Ernáni. Daljáték 4 felv.
19-kén A gyöngéd rokonok. Vigj. 3 felv. *először*. Feleki M.
5-dik föllépte.
20-kán Erdő szépe. Dráma 5 felv. Feleki M. 6-ik föllépte.
21-kén { Fipsz, női szabó. Vigj. 1 felv.
Eljegyzés lámpafénynél. Operette 1 felv.
22-kén Szegény ifju története. Dráma 5 felv. Feleki M. ur
vendégjátékai jutalmául és 7-dik föllépteül.
24-kén Színházi nagy álarczos bál.
26-kán A gyöngéd rokonok. Vigj. 3 felv. F. M. 8-ik fellépt.
27-kén Próbakő. Er. vigj. 4 felv. *először*. Feleki Miklós ur
utolsó föllépte.
28-kán Othello. Dráma 5 felv. Feleki M. bucsu-föllépte.
29-kén Borgia Lucretia. Daljáték 3 felv.

- 30-kán Benoiton család. Vigjáték 5 felv.
 31-kén { Jól őrzött kis leány. Vigjáték 1 felv.
 Litolf Henrik zongoraművész hangversenye.

Február.

- 2-kán { Litolf Henrik 2-dik hangversenye.
 Fehér Othello. Vigj. 1 felv.
 3-kán Mari egy anya a népből. Dráma 6 felv.
 4-kén Norma. Daljáték 3 felv.
 5-kén Színházi álarczos bál.
 7-kén { Első beteg. Vigj. 1 felv. *először.*
 Litolf H. 3-ik Hang versenye.
 8-kán Linda. Daljáték 3 felv.
 9-kén A mohácsi vésznapok. Er. dráma 4 felv. *először*
 Beczkói János jutalmául.
 10-kén Szép juhász. Er. népsz. dalokkal 3 felv.
 11-kén { Dajka. Operete 1 felv.
 Herkules urfi Vigj 1 felv. *először.*
 12-kén Hinkó. Szinjáték 6 felv. Balla Béla jutalomjátéka.
 13-kán Norma. Daljáték 2 felv. Giovanni M. jutalmául
 15-kén A vetélytársak. Vigj 4 felv. *először.*
 16-kán Mártha. Daljáték 4 felv.
 17-kén Szapári Péter. Dráma 5 felv.
 18-kán A gyöngéd rokonok. Vigj. 3 felv.
 19-kén { Férj az ajtó előtt. Operette 1 felv. { Fürediné
 Szamártej. Vigj: dalokkal 1 felv. { jutalmául
 10-kán Brankovics György. Er. Dráma 5 felv.
 Szigeti Imre ur mint vendég, *először.*
 21-kén Márta. Daljáték 4 felv.
 22-kén Szép marquisnő. Er. Dráma 4 felv.
 Szigeti Imre mint vendég másodsor.
 23-kán { Csók. Vigjáték. 1 felvonásban.
 Pajkos diákok. Oper. 1 felv.
 24-kén Egy jó madár. Er. Vigj. 3 felv. *először.*
 Szigeti Imre. mint vendég 3-szor.
 25-kén Ünnepeyles diszeloadás a magyar alkotmányt helyre
 állító legkegyelmesebb királyi leirat öröm ünnepeyleül

Éljen a király! éljen a haza! Erkel Ferencztől „Egyházi zeneköltemény“ ének- és zenekarral, az összes személyzet által, ősi jelmezben. Allegorikai kép változatokkal, színes fényvel világítva. Becsületszó. Er. Vigj. 1 felv. Zrinyi esküje. Jókay Mór Szigetvári „Vértanúk“ drámájának első felvonása csoportozatokkal, Hymnus és karénekekkel.

26-kán A mama. Er. Vigj. 3 felv. Szatmári Laczkóczyné assz. a pesti nemzeti színháztól mint vendég. Szigeti Imre 4-ik föllépte.

27-kén Neslei torony. Dráma 5 felv. Bokodi Antal jutalmául Szatmári Laczkóczyné. assz. mint vendég.

28-kán Márta. Daljáték 4 felvonás.

Márczius.

1-jén Lowoodi árva. Dráma 5 felv. Szigeti I. 5-ik föllépte.

2-kán Ördög naplója. Vigj. 3 felv. Szigeti I. 6-ik föllépte.

3-kán Peleskei notárius. Er. bohozat. dalokkal. 4 felv.

4-kén Féltekenyek. Vigj. 2 felv.

7-kén IV-ik László. Er. tört. Dráma 5 felv. Szigeti Imre. 7-ik föllépte.

8-kán Troubadour. Opera. 4 felv.

9-kén Az asperni kém. Látványos színmű 4 felv. *először.*
Szigeti Imre jutalomjátéka.

10-kén Dunánán. Operette 3 felv.

11-kén Falusiak. Er. Vigj. 3 felv. Szigeti I. mint szezödött tag.

12-kén Gályarab. Dráma 5 felv. Albisy László és
Albisy Anna jutalomjátéka.

13-kán Ernáni. Opera 4 felv.

14-kén { Port a szemébe. Vigj. 2 felv.

{ Choufleuri ur otthon lesz. Operette 1 felv.

15-kén { Szegény marquis. Színm 2 felv. } Szathmári Laczkóczyné mint vend.
{ Petronella. Er. Vigj. 2 felv. }

16-kán Egy millió. Vigj. 4 felv. Szathmári Laczkóczyné mint vendég. Szatmári Laczkócziné jutalomjátéka

17-kén Disz előadás. a magyar felelős miniszterium beiktatása tiszteletére. Első szakasz: **Éljen a hon! Éljen**

a király! Éljen a miniszterium! allegorikai kép-
let változással, új díszleti kiállítással, színes fényvel
világítva. Ez alatt „Isten áldd meg“ „Hymnus“ az
összes személyzet által. Második szakasz: Kemény
Simon. Er. tör. Dráma 2 felv. Harmadik szakasz: A
király áldása. Koronázási jelenet az előidőkből
nagy kiállítással. Felvonások között Komoly magyar
táncz Róth Erzsí és Leövey Victoria által. Alkalmi
költemény Thali Kálmántól. Szavalta Kovács Ella.

18-kán Dalos Pista. Er. népsz. dalokkal 3 felv.

19-kén Kisértet. Er. népsz. dalokkal 3 felv.

20-kán Egy jó madár. Er. Vigj. 3 felv.

21-kén Portici néma. Opera 5 felv.

Gócs Ede karnagy jutalomjátéka.

22-kén } Chassé Croise. Vigj. 1 felv.

22-kén } Szerelmes borbély. Operette 1 felv. *először*

23-kán Lincoln Abrahám meggyilkoltatása. Történet korrajz

4 Szakaszban. *először*. Ujházi Ede jutalomjátéka.

24-kén Dunanán. Operette. 3 felv.

25-kén } Szép molnárnő. Vigj. 1 felv.

25-kén } Choufleuri ur otthon lesz. Operette 1 felv.

26-kán Griseldis. Dráma 5 felv. Szépné Mátray

Laura jutalomjátéka.

27-kén Portici néma. Opera 5 felv.

28-kán Gyermekek- orvos. Dráma 5 felv.

29-kén Gauthier Margit. Dráma 5 felv.

30-kán Szent Iván éji álom Classicus bohózat 5 felv. *először*

A kolozsvári nemzeti színház alaptökeje javára.

31-kén Szent Iván éji álom, *másodszor*.

Április.

1-jén } Az elkényeztetett férj. Vigj. 1 felv.

1-jén } A pajkos diákok. Operette 1 felv.

2-kán Marsán hercegnő. Dráma 6 felv.

Pifkó Károlina jutalomjátéka.

3-kán Ármány és Szerelem. Dráma 5 felv. Mámducy Béla,

debreczeni színházról mint vendég.

- 4-kén A nagybácsi végrendelete. Vigj. 3 felv. *előszőr.*
Zádor Zoltán jutalomjátéka.
- 5-kén { Szerelmes borbély. Operette 1 felv.
Matrózok a földézetten. Operette 1 felv.
- 7-kén A tékozló. Tündérrege 3 felv. ujkiallitással táncz és csoportozatokkal, uj diszletekkel.
- 8-kán Fenn az ernyő, nincsen kas. Er. Vigj. 3 felv.
- 9-kén Rigoletto. Opera 4 felv. Fekete Ignác jutalomjátéka.
Mezei Vilmos mint vendég.
- 10-kén A halottak emléke. Er. Dráma 3 felv. *előszőr.*
- 11-kén III-ik Richárd király. Traogedia 5 felv.
Dráguss Károly és neje jutalomjátéka és búcsu föllépte.
- 12-kén { Müller és Miller. Vigj. 2 felv. *előszőr.*
Matrózok a földézetten. Operette 1 felv.
- 13-kán Borgia Lucretia. Opera 3 felv. Széphegyi Teréz jutalomjátéka. Mezei Vilmos mint vendég.
- 14-kén Szavalat- ének és zeneestély 3 szakaszban.
Langer Victor jutalomjátéka.
Husvét másod napjáig 7 napi szünet.
- 22-kén Rokkant huszár. Er. népsz. dalokkal, magyar tánczcal 3 felv. Füredi Mihály ur, volt pesti nemzeti színházi tag, mint vendég.
- 23-kán Rigoletto. Opera 4 felv. Nagyné Huber Ida jutalomjátéka. Mezei Vilmos mint vendég.
- 24-kén { Fiatal keresztanya. Vigj. 1 felv.
Dajka. Operette 1 felvonás.
- 25-kén Lucia. Opera 3 felv. Bálázné Bognár Vilma asszony első, -és Füredi Mihály ur 2-ik vendégjátéka.
- 27-kén Alvajáró. Opera 3 felv. Balázné Bognár Vilma assza. második vendégjátéka.
- 28-kán A vén bakancsos. Er. népsz. dalokkal 3 felv.
B. Bognár Vilma. asszon. 3-ik vendégjátéka.
- 29-kén Csikós. Er. népsz. dalokkal 3 felv. Füredi Mihály ur 3-ik vendégjátéka. Kantai Teréz, szer. tag 1-ső fellépte.
- 30-kán Béli Pál. Er. tört. Dráma 5 felv.

Május.

- 1-jén XII. Károly Rügen szigetén. Vigj. 4 fel.
- 2-kán Orpheus az alvilágban. Látványos vig operette 4 felv.
Weisz Johanna jutalomjátéka.
- 3-kán { Ő nem féltékeny. Vigj. 1 felv.
A pajkos diákok. Operette 1 felv.
A vigjáték és az operette között ifj. Salamon János,
a pesti conservatorium növendékének hegedű
hangversenye.
- 4-kén Rigoletto. Opera 4 felv. Balázs Bognár Vilma assz.
és Füredi Mihály ur mint vendég.
- 5-kén Dobó Katicza. Er. népsz. dalokkal 3 felv. pécs-ujfa-
lusi gróf Pécsy Emánuel királyi biztos ő excellentiája
tisztelőtére.
- 6-kán { Férj az ajtó előtt. Operette 1 felv.
Varázshegedű. Operette 1 felv. Füredi Mihály ur ez
utóbbiban mint vendég.
- 7-kén Lucia. Opera 3 felv. Balázs Bognár Vilma asszony és
Füredi M. vendégek.
- 9-kén Alvajáró. Opera 3 felv. Gazdag Ambrus ujonan szer-
ződött tag föllépte.
- 10-kén { Tíz leány egy férj sem. operette 2 felv.
Fipsz a híres nőszabó. Operette 1 felv. Rott Erzsi
jutalmául.
- 12-kén Moor Károly vagy a haramiák. Dráma 5 felv.
- 14-kén Szevillai borbély. Opera 2 felv. B. Bognár Vilma asz.
vendég-, jutalom- és bucsujátéka.
- 15-kén Ernáni. Opera. 4 felv. Odri Lehel és Geretsné ujonan
szerződött tagok első fellépte. Füredi M. vendég.
- 17-kén Nőnövelde. Operette. 2 felv. Szigeti Imre jutalmául.
- 18-kán Kunok. Opera 4 felvonás.
- 19-kén Hazugságok. Dráma 5 felv. itt *először*, a színházi
pénzalap javára.
- 20-kán Mártha. Opera 4 felvonás.
- 21-kén Romeo és Julia. Dráma 5 felv. **utolsó előadás.**

Miért szokás a nőknek kezét kérni?

Először, mindenek felett, mindenek előtt, mindeneknél inkább, különösen, kitünőleg, főleg, főkép, jelesen, csupán, legfőképen és legesleginkább azért, mert a kéz van arra hivatva, hogy a 19-ik század Ámorjának nyilait, a bankókat olvassa és a boldog vőlegénynek nem a szívébe, hanem, a mi mai napság a szívet helyettesíti, zsebjebe varázsolja.

Másodszor, mert a kéz a házasesetben különben is igen nagy szerepet játszik: az engedelmes férjet czirógatja és rózszaösvényen vezeti, hogy ne unatkozzék: tehát néha a házi-barát társaságában — az élet kertjein keresztül; míg viszont az engedetlenlennel is könnyebben elbánik; mint a merő szép szó.

Mert ma már e tekintetben sok nőről is el lehet mondani a romai bölcsessel: *Manum peteris et pedem porrigis.*

Mert a házasi élet boldogsága sokaknál egy nagy „nеше semmi fogd meg jól“; megfogni pedig valamit *csak kézzel lehet.*

Mert sok nő midőn férjhez megy, csakugyan oda adja a kezét, hogy vele férjeura a sült gesztenyét a parázból kikaparja.

Mert Martialis szerint: „*Ludit amor sensus, oculos perstringit et ufert*“; ha tehát megvakított: vezessen kézen fogva.

Azért is kérjük a kezét t. i. a jobbikat, hogy a bal a házi-barát számára fenn maradjon; hogy aztán a jobb kéz mosassa le a balról, a mi rá ragadt; s még se tudja a jobb kéz, *mit adott* a bal kéz.

Hogy e kézbe tegyük le az oltár előtt a hűség esküjét.

Végre pedig és utoljára és legkevesebbé azért, hogy e kéz mindig ezen eskü megtartására figyelmeztessen — S csupán azért az egyért *nem*, hogy ez esküt meg is tartsuk.

Legujabbkori ismeretek tára.

Betűsoros rendben:

Nélkülözhetlen segédkönyv mindazok számára, a kik a *Sorsnak* azon közkézen forgó művét, melyet közönségesen „*Elet*“-nek neveznek, meg akarják érteni.

Adakozás. Gyarló emberi tulajdonság, a mely a természet kifürkészhetetlen csudás működésénél fogva épen azokba van leginkább kifejlődve, a kiknek *nincs miből adakozni*. Gazdag embereknél veszedelmes kórjel gyanánt tekintetik.

Álom, álmadozás. Poétáknak, politikai vezércikk-íróknak és magyar táblalabiráknak való igen olcsó mulatság. Rokonságban van azzal az állapottal, mikor az ember eltátott szájjal kiül a pitvarajtóba, s egész rezignációval várja, hogy mikor repül már a szájába a szalonnás turós galuska. Az a jó tulajdonsága van, hogy akármenynyin neki esnek se tudják elfogyasztani.

Babér. Nagyra törő embereknek egész életbeli fáradságuk jutalma; — szamaraknak s más egyéb e kategoriájú négylábuaknak — takarmány. Az is megtörténik, hogy ez utóbbiak ha amazok fején meg sejditenek egy-egy ilyen koszorut, mindent elkövetnek, hogy azt lerághassák, s ha törpe-ségük miatt el nem érik, hát legalább rugnak egyet a derék koszoruson. — Az ingatag közvélemény néha oly embernek is odanyújtja, a ki maga is jobb szeretné, ha eczetes ugorkával vagy savanyu krumpli czujspájjal tennék eleibe.

C. Erőtéljes fiatal férfi, a ki bizonyos **Z.** nevű vénaszszonynyal sok esztendeig természetellenes háztasságban élt, de végre megsokalta a nyugót, s válópört indított ellene. A fiatalabb emberekből álló alsóbb fórumok azonnal el is választották őket, azonban a főtisztelendő akadémia haza rendelte az elkergetett hites társat. Így az elválás még most sincs törvényesen végre hajtva, s az illetők csak ágytól és asztaltól vannak elválasztva.

Csudarság. Oly tulajdon, a mellyel az ember maga nem szokott diésekedni, de másnak se jó a szemére lobbant-

gatni, mert igen könnyen megesik, hogy az illető pisztolylyal felel. — Ha gazdag emberben van meg, „*életrealóság*“-nak is szokták nevezni.

Csuda. Ezt szorosán meghatározni nem lehet, hogy mi, hanem a példából kiki megértheti. Csuda volna tehát például, ha Hájasi urambátyám nem a „*treff dámá*“-ra tenné fel a tiz forintját, hanem valami jóra-való könyvet venne rajta.

Divat. Korlátlanul uralkodó nagy hatalom az izlés, erszény, sőt még az ész felett is. Alapítója Adámné asszony-ság volt a paradicsomban. — Azóta mint minden, ugy a divat is fejlődött s finomult, s épen azért az ő általa öltözékül használt fige-falevélnél most sokkal finomabb és átlátszóbb anyagokat használnak. — Egy időben az a tévnézet kezdett elterjedni, hogy a divatot a nemzetiséggel kell párosítani, de csakhamar belátták az illetők azt, hogy a kiben az ős nemzeti erények meg nincsenek, arra a nemzeti köntös se illik reá. — Voltak neveletlen emberek, a kik hizonyos bársony nyeregről szóló közmondást is emlegettek, de szerencsére az illetők nem értették el.

Ember. — Még a mai napig is reá illik Plato definíciója, mert mióta *meg van koppasztva*, azóta a kiken áll, csakugyan mindent elkövetnek hogy *meg ne tollasodhassék*. Magyar közmondás is van róla, a mely így szól: „*minden ember ember, de nem minden ember emberséges ember*“. Ha ugy egy kis figyelmet szentelünk annak vizsgálására, hogy a kikkel naponként találkozunk, azok közül is hányrá ráillik ez a közmondás, bizony nem csudálkozunk, hogy az Ur a teremtés befejezése után már harmadnapra így nyilatkozott; „*bánom, hogy teremtettem az embert*“.

Fejdisz. Fejedelmeknél: korona; asszonyoknál: főkötő; leányoknál: pártá; legényeknél: darutollas kalap; férjeknél: szarv.

Gaz. Olyan gonosz portéka, hogy ott is megterem, a hol nem vetik. Mind a mezőn, mind a kertben, mind a társadalomban nagyon hamar elterjed, s elnyomja a szükséges növényt. Ha lehet, jó előre ki kell gyomlálni, de ha már

egyszer megkésett, egész szorgalommal neki kell esni az irtásnak, inkább vesszen oda egy pár buzaszál is csak a gaz meg ne maradjon.

Győzelem Igen szép dolog, kivált ha az ember saját szellemi felsőségének köszönheti.

De hogy a kivivott győzelemnek értéke legyen, jól meg kell az ellenséget nézni, mielőtt küzdelembe bocsátkoznánk vele, mert igen könnyen megeshetik, hogy még a győzelem is gyalázatunkra válik, — hát még a vereség. — Van egy elavult régi jelszó a mely az akkori műveletlen fogalmak szerint így hangzott: „*győzni, vagy halni*“. Hála Isten! művelt századunk ezzel cserélte fel: „*élni, minden áron!*“ — Azt is mondták régenten, hogy a legszebb győzelem az, a melyet az ember maga felett arat. Ugy látszik, hogy ebben gyönyörködni mostanában igen kevés embernek van kedve.

Haza. Avult, penészes fogalmak szerint oly szentség, a melyhez különös kegyelettel és hűséggel kell ragaszkodni, újabb magyarázat szerint egy darab föld, ott a hol az embernek jól van dolga. Meglehet, hogy az utóbbi okból nem tartják sokan hazájuknak! — De azt aztán nehezebb megmagyarázni, hogy ha már *maguk se tartják magukénak*, hát miért akarják mégis *minden áron* elárulni? — Sokan használják kocsma-czimernek is gondolván magukban, hogy csak egyszer becsalogathassák a gyanutlan atyafit, majd az ő dolguk aztán benyújtani a kontót. — Némelyek meg sujtásnak és paszomántnak tartják, a melylyel azon szavaikat, a melyekbe gondolataikat szokták beburkolni, kiczifrázzák.

Ing. Az a ruhadarab, a melyet a magyar ember az előtt jó szóért oda szokott adni. Arról természetesen maga se tehet, hogy ezt a nagyon szükséges ruhadarabot is olyanoknak adta a kik „*se inge se gallérja*“. Egyébiránt még mindig azt hiszi, hogy ő neki tökéletesen helyes oka van a markába nevetni ezért, hogy az, a ki az *ingét* elvitte, még a *bőrét* elfeledte lehuzni.

Juh. Olyan jámbor teremtése az Istennek, a mely másnak elli a bárányt, másnak adja a tejet, s másnak növeszti a gyapjút; szóval: tökéletes hasonmása a magyar em-

bernek. A hasonlat anyira is kiterjed, hogy a juhbélből hirt készítenek, a melyen aztán mindenféle nótákat lehet huzni: a magyar ember gyomra is korgott sokszor éhségében olyan nótákat, hogy nincs az a czigány, a ki keservesebbet huzzon.

Kecske. Világ teremtése óta kizárólagosan szabadalmazott káposztacsősz. Hogy e hivatatanak tökéletes meglégedésre felelhessen meg, nincs egyéb hátra, minthogy a centralista ujságírók valahára megfejtsék azt a nagyfontosságú feladatot, hoay: miképen lakhatnék jól a kecske ugy, hogy a káposzta is megmaradjon? — Ismeretes még azon konzervatív tulajdonáról, hogy nem megy a vásárra addig, mig nem ütik. E tekintetben tökéletes ellentéte az emberek igen nagy részének, mert ezeknek akármikor vásárra visszük htüket lelki-ismeretüket és meggyőződésüket, csak az még a kérdés, hogy ki ad többet érte.

Láncz. Ha *aranyból* van, akkor ezer meg ezer szív sovárog, s kétszer anynyi kéz nyul érte; — ha a *testvérszesszretet* képezi szemeit, édesen boldogító kapocs; — ha a *házasság rózsa láncza*, bizony nagyon sokszor eszünkbe juttatja a rózsat, hogy elfeledjük a lánczot; — ha pedig *vasból* van és az ember kezére akarják tenni, akkor felette kellemetlen és illetlen dolog.

Mell. Közönséges emberek a test azon részének tartják, a melynek rendeltetése, hogy a szívnek lakhelyül szolgáljon. Épen azért ha valaminek bizonyítására szívüket vagy lelkiismeretüket hívják tanuul, kezüket a mellükra szokták tenni. — Mások ellenben mindezt hamis felfgásnak tartják, s azt mondják, hogy a mell nem egyébre való mint arra, hogy érdemjeleket, csillagokat, kereszteteket s más efféle nagy becsü dolgokat agglassanak rája.

Mi a pénz?

A pénz oly rongy, melybe magam is örömet öltöztetném.

Igéret, mely soha sem teljesül.

Kaczer lény, mely aranyból, ezüstből kifogyván, papírba öltözött.

Vendég, kinek számára mindenütt tárva áll a kapu.

Még egyszer vendég, ki soha sem hivatlan.

Harmadszor is vendég, ki nehezen jó, könnyen megy.

Negyedszer is vendég, kinek helye annál kevésbé van az ajtó mögött, minél hivatlanabb.

Világpolitikai lap, melynek legnagyobb olvasóköre van.

Madár, mely, ha egyszer elrepült, nagyon nehéz ismét visszacsalni.

*Még egyszer madár, mely már nem csupán embereknek, de országoknak is énekelt *hattyudalt*.*

Vért, mely akkor is elég erős, ha papiros.

Füst, mely már sok fényes reményt elvitt.

Szilaj paripa, melyen a könnyelműség paripázik.

*Költség, melynek surrogátuma az *adósság*.*

Jó barát, kit váltóval hívunk mulatságra.

Toll, melylyel mai napság a legszebb szerelmes leveleket írják.

*Életköltészet, melyben igen-igen sok a *hirneves költő*.*

Ital, melyre még a legjózanabb életmódu ember is szomjazik.

*Élettárs, mely ellen még soha sem indítottak válópert, de miatta igenis elég *váltópert*.*

*Igen jó dolog, melynek azonban az a bökkenője van, hogy nem igen üdvös dolog ezt a jó dolgot *utánozni*.*

Betegség, melyben mindnyájan szenvedünk, de mégis csak akkor vagyunk betegek, mikor nincs vele dolgunk.

Kalap, mely alá mindent lehet szoritani.

Ritka madár — a magyar irodalom kertjében.

Csengő zene — papiros hangszerekkel.

Törvény, mely a birodalmak alapja s melyet a legmögesebb ellen is örömet fogadna a magyar országgyűléstől.

*Vagy*on, melyből zsebében a magyar nemzetnek most igen kevés van. —

Egy vidéki színész monologja.

Kölcson venni! — ez a természet östörvénya.

A folyó kölcsonvesz a patakoktól, a tenger a folyóktól.

A felhők a légtől vesznek kölcson, s a föld a felhőktől vesz kölcson.

A hold az ő fényét a naptól kölcsonzi, s az éjszaka az ő világát a holdtól veszi kölcson.

Az első ember a földből kölcsonöztetett, s az első asszonyt az első ember oldalbordájából kölcsonözték.

Igy az egész természet kölcsonös kölcsonön nyugszik.

Miért ne venné tehát az Isten képmása, az ember, a kölcsont igénybe?

S ha a gazdag ocean nem szégyenli magát a sovány folyóktól kölcsonözni, miért ne kölcsonözne egy még soványabb színész egy kövér korcsmárostól?

S ha a fényzegény hold, naptól kölcsonzött világságát sohasem fizeti vissza mert nincs miből, mért lenne különb a föld pora, s különösen egy színész, hogy a hitelezőjének megfizessen?!

Ez minden természeti törvény ellen volna; ez természetlenség lenne, ellenmondás, istentelenség.

És mit tesz a folyó, ha már a patakoktól sokat kölcsonzött. Félre megy. Szent természet, te adod nekem a jó példát. Én is úgy teszek mint a folyó, én is félre állok.

